

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Mehanizem usklajevanja interesov ob vzpostavljanju začasne rezervacije

Vzpostavljanje začasno rezerviranega območja (TRA) za potrebe
letalskih prireditev in letalskih tekmovanj -
vloga Odbora za upravljanje zračnega prostora Republike Slovenije in
Ministrstva za infrastrukturo

Koncept prilagodljive uporabe zračnega prostora

- » osnovna načela prilagodljive uporabe zračnega prostora:
  - usklajevanje med civilnimi in vojaškimi uporabniki na strateški, predtaktični in taktični ravni upravljanja zračnega prostora
  - skladnost med upravljanjem zračnega prostora, vodenjem pretoka zračnega prometa in službami zračnega prometa
  - rezervacija zračnega prostora za izključno uporabo vedno začasne narave v časovno omejenih obdobjih
  - ATS in uporabniki čim bolj izkoristijo razpoložljivi zračni prostor
  - čezmejno sodelovanje
- » trije nivoji upravljanja zračnega prostora:
  - strateški nivo – Odbor za upravljanje zračnega prostora RS
  - predtaktični nivo – Celica za upravljanje zračnega prostora RS
  - taktični nivo – operativne enote (kontrola zračnega prometa in nadzorne vojaške enote)

Začasno rezervirano območje (TRA)

- » mehanizem za obvladovanje varnosti zračnega prometa
- » vzpostavitev začasno rezerviranega območja TRA (angl. Temporary Reserved Area)
  - obseg omejitve letenja (razlog in določitev, na koga oz. kaj se omejitev nanaša) → oblikovanje TRA
  - geografska in časovna opredelitev TRA
  - izločitev iz omejitve letenja
    - državni zrakoplovovi (Slovenska vojska, Policija)
    - posebne operacije (4. člen SERA), državne aktivnosti
    - morebitni drugi uporabniki (npr. sodelujoči na prireditvi)
  - pravila letenja:
    - nekontrolirani zračni prostor - ni opredelitve glede razreda zračnega prostora
    - kontrolirani zračni prostor - ATS se v TRA ne zagotavlja
  - če je relevantno: postopki koordinacije med „lastnikom“ TRA, ATS in drugimi relevantnimi uporabniki
  - način objave (sporočila NOTAM)
  - veljavnost akta

TRA za potrebe letalskih prireditev – predhodno definirani segmenti

- » vzpostavitev TRA v območjih vnaprej definiranih segmentov zračnega prostora je hitrejša in učinkovitejša in mogoča v roku 3 mesecev
  - <https://www.caa.si/letalske-prireditve.html>
  - <https://www.sloveniacontrol.si/informacije/Strani/obmocja-prireditve.aspx>
- » letalska prireditve v drugih segmentih terja več časa, preučitev in aktivnosti

Vloga Odbora za upravljanje zračnega prostora v postopku vzpostavitve TRA

- » posvetovanje z uporabniki zračnega prostora:
  - Slovenska vojska
  - Policija (operativne naloge Letalske policijske enote)
  - Celica za upravljanje zračnega prostora RS
  - drugi uporabniki, po lastni presoji Odbora
- » načrtovanje uporabe zračnega prostora
  - primer: zaprosilo Odbora za seznam letalskih prireditev in letalskih tekmovanj v letu 2023 (8. 11. 2022)

Vloga Odbora za upravljanje zračnega prostora v postopku vzpostavitve TRA

- » mnenje Odbora:
  - Povzetek posvetovanja in stališče glede predloga
- » po izdaji mnenja Odbora:
  - CAA mnenje lahko upošteva (ni pravno zavezujoče)
  - CAA izda mnenje s predlogom za začasno spremembo v zračnem prostoru (tj. vzpostavitev TRA) in ga posreduje MZI
  - MZI pripravi predlog akta v skladu z 11. členom Zakona o letalstvu
    - Pozor: omejitev letenja (vzpostavitev TRA) brez ustreznega dovoljenja CAA za letalsko prireditve ne velja
  - sklep o omejitvi letenja posredovan organizatorju, CAA, KZPS, Odboru, Celici, Policiji, drugim relevantnim organizacijam

Sklep ministra za vzpostavitev TRA - obseg omejitve

SKLEP

1. Zaradi zagotovitve javnega reda, varovanja letalskih varstev, sklopov in objektov ter zagotovitve varnosti ljudi in premoženja se omaj letenje vseh zrakoplovov (kar vključuje tudi brezpilotne zrakoplove), ultralahkih letalskih naprav, letalskih modelov na motorni pogon, padal, jedrskih padal in jedrskih zračnih balonov, za namen izvedbe ... v obsegu ... v kontroliranem zračnem prostoru Republike Slovenije, in sicer:

a. ime1

V kontroliranem zračnem prostoru se ustanovi začasno rezervirano območje (v nadaljnjem besedilu: cona TRA), ki je opredeljena z naslednjimi geografskimi koordinatami in sega od ... čvrljev od površine zemlje do ... čvrljev nadmorske višine:

ime	geografska širina	geografska dolžina
	... N	... E

2. Omejitve letenja iz prejšnje točke in s tem povezana začasna rezervirana območja veljajo za čas tekmovanja:

- ... datum ... med ... in ... po lokalnem času in
- ... datum ... med ... in ... po lokalnem času,

ter v rezervnem terminu:

- ... datum ... med ... in ... po lokalnem času in
- ... datum ... med ... in ... po lokalnem času.

3. Predlagatelj dnevnega operativnega uklopa poteka tekmovanja z izvajanjem navigacijskih služb zračnega prometa javnim podjetjem Kontrola zračnega prometa Slovenije, d. o. o., da se zagotovi vemo izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa.

Sklep ministra za vzpostavitev TRA - posebne operacije

2. Omejitve letenja iz prejšnje točke in s tem povezana začasna rezervirana območja veljajo za čas tekmovanja:
  - ... datum ... med ... in ... po lokalnem času in
  - ... datum ... med ... in ... po lokalnem času,ter v rezervnem terminu:
  - ... datum ... med ... in ... po lokalnem času in
  - ... datum ... med ... in ... po lokalnem času.
3. Predlagatelj dnevno operativno usklajuje potek tekmovanja z izvajalcem navigacijskih služb zračnega prometa javnim podjetjem Kontrola zračnega prometa Slovenija, d. o. o., da se zagotovi varno izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa.
4. Omejitev ne velja za državne zrakoplove, zrakoplove ki opravljajo državno aktivnost in zrakoplove ki izvajajo posebne operacije iz 4. člena Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012 o določitvi skupnih pravil zračnega prometa in operativnih določb v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 1035/2011 in uredb (ES) št. 1265/2007, (ES) št. 1794/2006, (ES) št. 730/2006, (ES) št. 1033/2006 in (EU) št. 255/2010 (UL L št. 281 z dne 13. 10. 2012, str. 1 zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/666 z dne 22. aprila 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 923/2012 glede zahtev za letalstvo s posadko, ki izvaja operacije v zračnem prostoru U-space (UL L št. 139 z dne 23. 4. 2021, str. 187).
5. Omejitve letenja ne velja za zrakoplove, ki sodelujejo na vime dogodkih, za katero je Jarna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije izdala organizatorja tekmovanja dovoljenje

Sklep ministra za vzpostavitev TRA - poročanje

6. Organizator tekmovanja ... naziv ... vime dogodka ... zagotovi, da se v primeru izvajanja posebnih operacij iz 4. Člena Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 923/2012, prekine z vsaki aktivnostmi v območju omejitve letenja iz prve točke tega sklepa, takoj ko je mogoče. Koordinacija se izvede v skladu s postopki, ki so opisani v elaboratu vime, verzija ... z dne ...
7. Organizator ... naziv ... zagotovi stalno dosegljivost odgovorne osebe tekmovanja pristojnim službam.
8. Objavo omejitve in začasno rezerviranih območij iz prve točke tega sklepa zagotovi organizator z obvestilom, na način, ki je običajen v zračnem prometu, to je s sporočilom NOTAM, in uredi dnevni umik sporočila NOTAM takoj, ko se upravi, da se omejitev letenja za potrebe izvedbe tekmovanja ne potrebuje.
9. Organizator ... naziv ..., v roku 7 dni po zaključku dogodka poroča Ministrstvu za infrastrukturo o dejanski uporabi zračnega prostora v območju omejitve letenja glede na načrtovano uporabo.
10. Ta sklep je neposredno izvedljiv in velja od dneva izdaje dalje, vendar najprej do vključno ... datum ...

Obrazložitev:

Ministrstvo za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) je dne ... z dopisom št. ... prejelo predlog Javne agencije za civilno letalstvo RS (v nadaljnjem besedilu: agencija) za omejitev letenja v skladu z drugim odstavkom 11. Člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. ...)

Časovnica

- » nujno spoštovanje roka **treh mesecev** iz pravilnika
- » TRA se vzpostavlja (z izdajo sporočila NOTAM) šele po izdaji sklepa o omejitvi letenja
  - želeni rok za MZI: tri tedne pred datumom začetka uporabe TRA
- » poziv Odboru za izdajo mnenja čim prej po predložitvi vloge za izdajo dovoljenja CAA
- » v pomoč: načrt uporabe zračnega prostora
  - primer: zaprosilo Odbora za seznam letalskih prireditev in letalskih tekmovanj v letu 2023

